

تامسولوسین (Tamsulosin)

دسته دارویی: آنتاگونیست اختصاصی گیرنده های آلفا-1، درمان هیپر پلازی خوش خیم پروستات

برند داروسازی امین: Amicol®

شکل دارویی: کپسول ۰/۴ میلی گرمی

نحوه عملکرد

پروستات یکی از غدد جنسی بدن مرد است که دارای ترشحات مخصوص می باشد، این ترشحات با اسپرم هایی که در بیضه ها ساخته می شود، مخلوط شده و مایع منی را تشکیل می دهد که در انزال از طریق مجرای ادراری (پیشابراه) خارج می شود. پروستات در حالت طبیعی ۲۰ گرم وزن داشته و درست در زیر مثانه قرار دارد، مجرای ادراری از داخل آن عبور می کند و حدود ۲/۵ سانتی متر از مجرای ادراری (پیشابراه) در داخل آن قرار دارد. با افزایش سن، پروستات به هورمون های مردانه (آندروژن ها) حساس تر شده و بزرگ می شود و همچنین در سنین بالا به دلیل تغییراتی که در هورمون های بدن مردان بوجود می آید نسبت هیدروتستوسترون به استروژن تغییر کرده و میزان استروژن بالاتر می رود یا دی هیدروتستوسترون پائین می آید. این استروژن سبب بزرگ شدن پروستات می شود. بزرگ شدن با وارد کردن فشار به مجرای ادراری داخل پروستات، موجب انسداد و بسته شدن آن شده و باعث اختلال در خروج ادرار می گردد. همچنین پاسخ ثانویه مثانه به انسداد مجرای ادراری باعث تحریک مثانه و علائم تحریکی ادراری می شود، زیرا به تدریج دیواره مثانه ضخیم شده و ظرفیت مثانه کاهش می یابد. علائم شایع بزرگی پروستات شامل تأخیر در دفع ادرار می باشد، زور زدن جهت دفع ادرار، احساس تخلیه ناکامل مثانه و به دنبال آن تکرر و قطره قطره آمدن ادرار می باشد و اگر پروستات به حدی بزرگ شده باشد که مجرای ادراری تقریباً بسته شود، احتباس ادراری اتفاق می افتد. تکرر ادرار شبانه و فوریت در ادرار کردن از علائم دیگر این بیماری می باشد.

تامسولوسین یک داروی آنتاگونیست اختصاصی گیرنده آلفا-1-a در پروستات می باشد. گیرنده های آلفا-1، شامل ۳ زیر گروه آلفا-1-a، آلفا-1-b و آلفا-1-d می باشند، این سه نوع گیرنده به طور متفاوتی در اندام ها و بافت های بدن انسان توزیع شده اند، تقریباً ۷۰٪ گیرنده های آلفا-1 پروستات از نوع آلفا-1-a می باشند، بنابراین تامسولوسین به خوبی این گیرنده ها را به طور اختصاصی مهار کرده و سبب شل شدن عضلات صاف کپسول پروستات و گردن مثانه می شود در نتیجه خروج ادرار تسریع شده و علائم بزرگی خوش خیم پروستات تخفیف می یابد. تامسولوسین عضلات صاف عروقی را کمتر تحت تاثیر قرار می دهد و بنابراین در مقایسه با داروهای بلاکر، افت فشار خون وضعیتی کمتری با این دارو دیده می شود.

مشخصات فارماکوکینتیکی

این دارو از راه خوراکی به سرعت و کامل جذب شده و فراهمی زیستی آن با معده خالی بیش از ۹۰٪ می باشد. حداکثر غلظت پلاسمایی آن به صورت ناشتا پس از ۴ تا ۵ ساعت ایجاد می شود، در صورتی که این دارو با معده پر مصرف شود حداکثر غلظت پلاسمایی آن پس از ۶ تا ۷ ساعت ایجاد می گردد (غلظت ثابت دارو بعد از ۵ روز مصرف روزانه ایجاد می شود).

* در صورتی که این دارو به صورت ناشتا مصرف شود در مقایسه با مصرف آن بعد از غذا، فراهمی زیستی آن حدود ۳۰٪ و حداکثر غلظت پلاسمایی آن ۴۰ تا ۷۰٪ افزایش می یابد.

در خون ۹۴ تا ۹۹٪ دارو به پروتئین های پلاسما متصل شده و به طور وسیع در بدن بویژه کلیه ، پروستات ، کبد ، کیسه صفرا ، قلب ، آئورت و بافت چربی توزیع می شود. تامسولوسین به طور وسیعی توسط سیتوکروم P450 در کبد متابولیزه شده و حدود ۱۰٪ دارو نیز به شکل تغییر نیافته از ادرار دفع می گردد . داروهای مهارکننده این آنزیم می توانند بر غلظت تامسولوسین مؤثر باشند. ۷۶٪ دارو از طریق ادرار و ۲۱٪ آن از طریق مدفوع دفع می شود. نیمه عمر دارو در افراد با کلیه های سالم ۹ تا ۱۳ ساعت می باشد.

موارد مصرف

- درمان هیپرپلازی خوش خیم پروستات (بهبود جریان ادرار و علائم بزرگی خوش خیم پروستات).

مقدار و روش مصرف

این دارو از راه خوراکی و به میزان ۰/۴ میلی گرم ، یک بار در روز ، نیم ساعت بعد از غذا (در زمان یکسان) مصرف شود. در افرادی که پس از ۲ تا ۴ هفته پاسخ درمانی مناسبی دریافت نکردند، می توان میزان دارو را به ۰/۸ میلی گرم یک بار در روز افزایش داد. در صورت قطع هر یک از این رژیم های درمانی به مدت چند روز ، دارو مجدداً با دوز ۰/۴ میلی گرم در روز شروع گردد.

موارد منع مصرف دارو

- حساسیت به دارو یا هر کدام از اجزای فرمولاسیون
- ایمنی مصرف دارو در کودکان به اثبات نرسیده است و نیز این دارو در کودکان اندیکاسیونی ندارد.
- مصرف این دارو در افراد با نارسایی شدید کلیوی منع مصرف دارد.
- این دارو در افراد با سابقه جراحی آب مروارید و نیز سابقه حساسیت به سولفا باید با احتیاط فراوان و فقط در صورت صلاحدید پزشک مصرف شود.

عوارض جانبی

- عوارض جانبی که در صورت تداوم و یا بدتر شدن نیاز به مراقبت پزشکی دارند
عوارض با شیوع بسیار بالا (۲۱-۵٪):
 - اختلالات انزال، خستگی و ضعف غیر معمول، درد کمر، اسهال، سرگیجه، سردرد، گرفتگی یا آبریزش بینی
- عوارض با شیوع بالا (کمتر از ۵٪):
 - درد قفسه سینه، کاهش میل جنسی، خواب آلودگی، بی خوابی، تهوع، افت فشار خون وضعیتی
- سایر عوارض با شیوع ناشناخته:
 - پریاپیسم (نعوظ طولانی و دردناک)، واکنش های حساسیتی، افزایش سرفه، تاری دید

تداخل اثر

- تامسولوسین به طور وسیع در کبد و توسط آنزیم سیتوکرم P450 متابولیزه می شود بنابراین مصرف همزمان با داروهای مهار کننده و یا القا کننده آنزیم سیتوکروم P450 می تواند سبب ایجاد تداخل گردد.
- مصرف همزمان این دارو با سایر داروهای مهار کننده آلفا-۱ مانند دوگزازوسین، فنتولامین ، پرازوسین و ترازوسین می تواند سبب افزایش اثرات این داروها شود.
- مصرف همزمان این دارو با سایمتیدین می تواند سبب افزایش اثرات تامسولوسین شود.
- مصرف همزمان این دارو با وارفارین با احتیاط فراوان صورت گیرد.

مصرف دارو در دوران حاملگی و شیردهی

- حاملگی: اگر چه این دارو در زنان استفاده نمی شود ولی در FDA pregnancy category در گروه B قرار دارد.
- شیردهی: این دارو در زنان استفاده نمی شود.

نکات آموزشی درباره این دارو

- در صورت حساسیت به دارو یا هر ترکیب دیگری قبل از مصرف به پزشک خود اطلاع دهید.
- افراد مسن به اثرات دارو حساس تر می باشند.
- دارو را هر روز در زمان یکسان و مشخص مصرف نمائید.
- از شکستن، خرد کردن، جویدن و یا باز کردن کپسول خودداری کنید مگر با صلاحدید پزشک

- اگر یک دوز از دارو را فراموش کردید، به محض به یاد آوردن ، دارو را مصرف ننمائید ولی اگر زمان آن به نوبت مصرف بعدی نزدیک می باشد از مصرف این نوبت صرف نظر کرده و نوبت بعدی را نیز دو برابر نکنید.
- جهت بررسی میزان پیشرفت درمان به طور منظم و دوره ای به پزشک خود مراجعه ننمائید.
- در شروع درمان توصیه می شود به آهستگی برخیزید تا احتمال زمین خوردن برطرف شود.
- این دارو ممکن است سبب سرگیجه و خواب آلودگی شود. بنابراین هنگام مصرف این دارو از رانندگی و یا کار با وسایلی که نیاز به هوشیاری کامل دارد خودداری ننمائید.
- در صورت مشاهده عارضه نعوظ طولانی و دردناک هر چه سریعتر به پزشک خود مراجعه ننمائید.
- به علائم عوارض دارو به ویژه عوارض مهم تر مانند انزال غیر طبیعی ، کاهش میل جنسی ، افت فشار خون وضعیتی و پریاپیسم توجه شود و در صورت بروز به پزشک خود اطلاع دهید.
- در صورت انجام عمل جراحی کاتاراکت مصرف این دارو را به پزشک اطلاع دهید.
- قبل از شروع درمان از عدم وجود سرطان پروستات اطلاع حاصل شود.
- دارو را ۳۰ دقیقه پس از غذا مصرف ننمائید.
- مصرف این دارو در افراد مبتلا به فشار خون توصیه نمی شود.
- در صورتیکه مصرف دارو را زودتر از موعد متوقف ننمائید ، ناراحتی شما می تواند دوباره عود کند ، به همین علت حتی اگر ناراحتی شما فروکش کرده است ، مصرف دارو را به مدتی که تجویز شده ادامه دهید . اگر می خواهید که مصرف دارو را قطع ننمائید ، حتماً بایستی با پزشکتان مشورت کنید.

مصرف دوز بیش از حد دارو و درمان آن

بیمار را هر چه سریعتر به بیمارستان مسمومین منتقل ننمائید. مصرف دوز بیش از حد دارو می تواند به افت فشار خون منجر گردد. درمان آن حمایتی است ، بیمار به حالت دازکش قراردادده شود و در صورت لزوم مایعات وریدی و وازوپرسور تجویز گردد. عملکرد کلیه ارزیابی شود. به دلیل پروتئین بایندینگ بالای این دارو ، دیالیز اثرات مثبتی در این رابطه ندارد.

شرایط نگهداری دارو

دارو دور از نور و در دمای کمتر از ۳۰ درجه سانتیگراد نگهداری شود.

نوع بسته بندی دارو

جعبه حاوی بلیسترهای ۱۰ عددی